

LJUDSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OBMRURSKIH OKRAJEV

Štev. 3 — Leto I.

Murska Sobota 4. marca 1949

Mesečna naročnina
10 din

Cena 2 din

Nedeljske volitve OF manifestacija novih zmog

V nove odbore bomo volili najbolj predane borce za izgradnjo socializma

Predvolivni sestanki OF, ki so se v teh dneh vršili po naših vaseh, so povsod potekali s tem načelom: izločiti špekulante, pritegniti v fronto poštene, socialistični izgradnji domovine predane ljudi.

Po nekaterih naših vaseh so bili celo dvakrat predvolivni sestanki. Gradnja in oprema zadružnih domov, odkup, ekonomije, razvoj zadružništva, dvig članstva, letni plan Fronte, to so vprašanja, ki so se ponajveč reševala na teh sestankih.

Za dvig članstva so ponekod vložili res veliko truda. Zelo dober je pri tem sektor Križevci. Tu je v nekaterih vaseh naraslo članstvo OF za preko 100%. V sektorju Beltinci so sprejeli okrog 500 novih članov.

Volitve delegatov in pozneje volitve vodstev osnovnih frontnih organizacij morajo biti prelomnica v delu naših frontovcev. V nove odbore OF ne smejo več priti dosedanj razdirači, ki jim je Fronta služila le za krinko, pod katero so lahko izvajali svoja samoljubna in stvari skupnosti škodljiva početja. Fronto, ki je še vedno po številu članstva v primeri s številom prebivalstva zelo nizka, kljub temu, da je v teh dneh pristopilo vanjo precej novih članov, bo treba nenehno širiti in obenem poglobljati zavest frontovcev. Pojačati bo treba aktivistično delo na naši vasi, razvijati zadružno misel, vključevati frontovce v dnevno reševanje gospodarskih nalog in

ukrepov in skrbeti za njih ideološko-politični dvig.

Za špekulante, ljudi kulaške miselnosti, ki v programskih načelih Fronte ne le, da niso sodelovali, temveč ji že doslej kvečjemu škodovali, za take ljudi ni mesta v vrstah frontovcev, a toliko manj še v vodstvih. V nova vodstva morajo priti ljudje iz vrst malih delovnih ljudi, malih kmetov, ljudje s pravilnim razrednim gledanjem, brez sebičnih, koristoljubnih interesov, predani stvari skupnosti, pripravljeni žrtvovati svoje sile, znanje in moč socialistični izgradnji države, socialistični preobrazbi vasi.

Volitve v odbore OF morajo obratunati z vsemi takimi. Zanje ni mesta v vodstvih naših frontnih organizacij, niti v vrstah poštenih in zavednih frontovcev. Čisto upravičena in razumljiva je zahteva frontovcev v večjih vaseh, ki so zahtevali, da se taki škodljivi, zajedalski ljudje odstranijo iz vrst OF. Dovolj je poštenih, zavednih, delovnih ljudi, ki ne marajo živeti na tuj račun in ki nikoli niti živeli niso na tak način.

Na čelu s Partijo bo frontna organizacija, očiščena zajedalcev in ojačena z dotokom novih, poštenih delovnih ljudi postala v naših vaseh močna opora ljudski oblasti v njenih bojih proti ljudskim škodljivcem in sovražnikom ter v njenih naporih za zgraditev socializma.

V Kramarovcih so utrdili frontno organizacijo

Na zadnjem predvolivnem sestanku v Kramarovcih so frontovci obmejnih vasi Kramarovci in Ocince sklenili, da si postavijo v okviru fronte nov plan dela, ki bo zajel vse masovne organizacije in tako dal smernice za bodoče delo, ki mora biti bolj načrtno, sistematično in složno. Frontovci so plan dela, ki ga je predložil vaški odbor OF, sprejeli, ga izpopolnili in sklenili, da mora plan dela vaškega odbora OF biti odslej napotilo za vse podvige, delovne akcije vasi, biti mora merilo moči in zavednosti vaščanov.

Frontna organizacija bo v bodoče polagala vso pažnjo kramarovski kmetijsko-obdelovalni zadrugi. Glas o gibanju in vstajanju zadružne misli po ostalih vaseh je prispel tudi sem. Frontovci Kramarovec se zavedajo, kako veliko vlogo igra njih obdelovalna zadruga v širjenju zadružne misli v okraju, zato hočejo biti v svojih sklepih dosledni.

Nedeljske volitve bodo pričakali že z delom in tudi z gotovimi, doseženimi uspehi. Kot povsod po naših vaseh, je tudi tu obstajalo vprašanje razširitve frontnih vrst. Frontovci Kramarovec in Ocince so svoji prvi obvezi, zadani v sklepih o letnem

planu dela OF, že zadostili. Na zadnjem predvolivnem sestanku so zajeli v organizacijo 100% število volivnih upravičencev.

Dela na krajevni cesti so v zimski dobi zastala. Predvolivno tekmovanje je prišlo pa tudi tu do izraza. Frontovci, mladina, žene, vse gradi krajevno cesto, pripravljajo se na volitve, ki morajo biti slovesen praznik.

Frontovci Kramarovec so pozvali k tekmovanju vse vaške odbore OF, v kateri vasi bodo najlepše okrasili voliše in prvi 100odstotno volili.

Za 8. marec — mednarodni praznik demokratičnih žena — pripravljajo organizacija OF v Kramarovcih in Ocincu proslave s sodelovanjem pionirjev. Pa tudi na okrajno proslavo bodo poslale žene svojo delegatko.

Frontovci Kramarovec so izpolnili vrzel, ki je trgala njih vrsto, složni in enotni bodo odslej korakali v nove zmage.

Z udeležbo pri volitvah v odbore Osvobodilne Fronte bodo manifestirali predanost politiki Osvobodilne Fronte na čelu s Komunistično partijo in ljubezen do ustvaritelja Ljudske Fronte, maršala Tita.

Prva skupina kmečkih mladincev je odšla v industrijo

Skupina mladincev in mladink, ki je v teh dneh odšla na delo v tovarne, je poslala Centralnemu komiteju LMS naslednjo resolucijo:

»Mladinci in mladinke, zbrani na sestanku v Murski Soboti, od koder odhajamo v tovarno »Splošna« v Maribor in tovarne Titovih zavodov, v naš »Litostroj«, pošiljamo ob svojem odhodu iz Prekmurja Centralnemu komiteju LMS in vsej slovenski mladini borbene in delovne pozdrave.

Sestavljamo prvo skupino kmečkih mladincev našega okraja, ki skupno odhaja v tovarne na delo, v stalno zaposlitev. Vključili se bomo v veliki delovni kolektiv borcev za socializem. Na naših sestankih smo

dovolj razpravljali o važnosti razvoja naše mlade socialistične industrije, vemo, da od pravočasne zagotovitve delovne sile našim tovarnam zavisi tudi njih produkcija, ki daje našim delovnim kmetom stroje, orodje in ostale potrebščine; zato gremo z veseljem v novo življenje.

Dokazali bomo vsem, da ni nikjer sile, ki bi mogla naše narode odvrtiti od poti socialistične graditve. Odhajamo v tovarne, ker vemo, da se tam kuje naša bodočnost. Obenem pa pozivamo vso našo kmečko mladino, da se nam pridruži. Mladinci, mladinke! Pridite za nami! Skupno bomo ustvarjali lepše življenje pod vodstvom Partije in tovariša Tita.

Pred 8. marcem

Žena - učiteljica in vzgojiteljica

V mali, razmetani vasici ob meji vrši svojo dolžnost učiteljica Alenka. Doma je tam nekje izza Save. V Prekmurje je prišla pred letom in pol, kot učiteljica. Še nikoli ni bila v teh krajih.

»Čuden občutek me je spreletel, ko sem v predlanski mrzli jeseni stopila prvič čez prag naše šole...«, tako pripoveduje sama. »To je bilo moje prvo službeno mesto, odkar sem prišla iz tečaja kot učiteljica. Nisem vedela, kako bo, res; tesno mi je bilo pri srcu. Pa je le šlo in danes sem v tej vasi, med svojimi pionirji in vaščani tako, kot da bi bila v svojem rodnem kraju. Razumemo se.«

Tako pove na kratko o sebi, o svojem prihodu in o svojem delu učiteljica Alenka.

Alenka poučuje sama v šoli. Kup drobnih pionirjev se zbere vsako jutro pred šolo, veseli, kričavi, razposajeni in neugnani se pode okrog šole. Taki so, kot vsi otroci. Vse je njihovo. Mladi so, skrbi še ne poznajo in lička jim žare. V šolo gredo radi in tudi učiteljico imajo radi. Prijetno je biti v njeni družbi, tako pravijo malčki. Polna je toplih besed in nežne skrbi za svoje učence. Kako le je ne bi imeli radi, ko pa predstavlja med poukom s svojo vedrino za njih drugo mater. Vse ji povedo. A ona vse posluša. Priznava, kara, smeje se z njimi, razume njihove majhne težave in bolečine. Milanu, ki je padel pred šolo in si obdržal nogo, izpere rano, jo obveže in ga tolaži, Janko se ji potroži, da je izgubil pionirski dinar, ki ga je danes nameraval predati, in sto in sto je drobnih težav in težavic, ki jih mora še pred poukom rešiti s svojimi učenci. In vedno je rešitev pravilna, dobra, tovariška. Otroci to razumejo, po svoje sicer — pa vendar pravilno in z globoko vero.

Pozimi je navadno povsod hudo. Mraz je, sneg in veter zavijata okrog oglas. Tudi v Alenkini vasi je tako. Težko je, toda pionirji hočejo znanja, zato bodo prišli v šolo kljub mrazu, snegu, viharju in zametom. Alenka ve to prav dobro. Vstane ob šestih zjutraj, zakuri v učilnici, pomete, obriše prašino in čaka svoje malčke. Ob osmih pridejo. Pozimi se ne pode pred šolo, mrzlo je zunaj. A v učilnici je toplo, prijetno toplo. V peči prasketa ogenj, učiteljica naloži drv. Ne sme jim biti mraz, ne smejo prezebati, škodovalo bi jim. Otrokom žare lica. Ivanček se smeje, ko piše velike, oglate črke na črno šolsko tablo. Tudi Alenka se smeje, ko ga opazuje.

Zvečer ni pionirjev. Doma so. Zda čepi pri toplih pečeh in poslušajo pripovedke, čitajo in pogovarjajo se. Alenka je sama. Tudi ona piše, čita in se pogovarja. V mislih sicer, ko misli na svoje učence, ki morajo priti zjutraj v toplo zakurjeno učilnico. Tudi Alenka se smeje. Smeje se, ko opazuje ročna dela, s katerimi bo presenetila svoje malčke za novoletno jelko. In srečna je, zadovoljna.

Včasih pa ni tako. Alenka je zelo redko v svoji sobi. Kje neki je naša učiteljica, bi se vpraševali pionirski, če bi jo ob takih večerih prišli obiskat. Alenka je v vasi. Mladinci imajo sestaneke, povabili so jo; šla je. Žene se imajo pogovoriti o marsičem — tudi tja je treba iti. V kmetijski zadrugi je polno dela, knjigovodkinja ne zmore sama — Alenka je šla pogledat. Zadrugniki imajo sestaneke, važne stvari bodo razpravljali, zato je zopet treba, da se tudi tam pomeni z njimi, s starši, brati in starejšimi sestrami svojih pionir-

jev. Treba je tako — in Alenka gre. Povsod je treba. Vas hoče življenja, ustvarjanja, razvoja. In vas je ravno tako njena, kot od vseh ostalih, morada še bolj. Zato je treba skrbeti za njen dvig in razvoj. Alenka mora biti poleg.

Alenka je sekretarka partijske celice na vasi. Samo žena je, žena učiteljica, vendar to je dovolj. Alenka je žena, ki z vso voljo in vnemo razume utripe novega življenja, raz-

ume težnje ljudi, vidi njih hotenje, dojema njih želje — zato jim pomaga. In v tem je njeno zadovoljstvo.

Pozno je že. Čez polnoč je zlezal kazalec na uri. V sobici je že hladno. A v srcu učiteljice je toplo in veselo. Nasmeje se, ko pospravlja razmize papirje in jih zaklepa v predal.

»Od danes naprej je vsa vas v Ljudski fronti...«, in misel se utrne. Učiteljica v obmejni vasi že sanja o svojih pionirjih, frontovcih, mladincih in ženah, sanja o življenju jutrišnjega dne.

Tekmovanje - priprava na letošnji praznik žena

Priprave za mednarodni praznik demokratičnih žena so tudi v murskosoboškem okraju močno razgibale organizacije AFŽ.

V Križevcih se je v vaški študij OF vključil celoten odbor AFŽ. V Osvobodilno fronto pa je na novo pristopilo 15 žena.

Tudi v Puconcih ne zaostajajo. Zbrale so 31 naročnic na »Kmečko ženo«, pripravile pester spored za proslavo 8. marca in poleg tega še napravile 150 prostov. delovnih ur.

V Martjancih žene tekmujejo s frontovci v pripravljalnih delih za gradnjo zadružnega doma. Doslej so opravile pri tem delu 480 delovnih ur. Poleg tega so zbrale osem novih naročnic za »Kmečko ženo«. Večje število žena je pristopilo v OF.

V Bokračih, Krncih, Merkovcih in Gornji Lešdavi se je veliko število žena vključilo v vaše bralne krožke. V Gornjih Petrovcih in Izakovcih so žene ustanovile prosvetne aktivne in tudi pristopile k študiju iger.

Vdnevih tekmovanja za 8. marec je bilo storjenih skupno 3000 pro-

stovoljnih delovnih ur. Ustanovljenih je 40 raznovrstnih aktivov, preko katerih se žene vključujejo v gospodarsko, politično in kulturno življenje svojih vasi. 160 žena se je vključilo v vaše izobraževalne tečaje. Število novih naročnic »Kmečke žene« se je dvignilo za 129. Skoraj po vseh vaseh se pripravljajo žene za proslavo 8. marca. Žene iz Gornjih Petrovc, Dokležovja, Fokovcev in Puconcev pa bodo sodelovale z raznimi točkami na slavnostni akademiji, ki bo dne 5. marca 1949 v Murski Soboti.

Akademija 8. marca

V soboto, 5. marca 1949, bo ob pol 20. uri v dvorani Fizikturnega doma v Murski Soboti slavnostna akademija v čast mednarodnega praznika demokratičnih žena. Akademijo prireja mestni odbor AFŽ Murska Sobota, s sodelovanjem najboljših ženskih prosvetnih aktivov iz terena. Mestni odbor AFŽ poziva prebivalstvo Murske Sobotke k polnoštevni obisku.

Mestni odbor AFŽ

Naši delegati na prvi zvezni konferenci kmetov — zadružnikov

Prvi zvezni konferenci kmetov-zadružnikov, ki se je vršila v ponedeljek in torek v Beogradu, so pristopovali kot delegati tudi zadružniki soboškega okraja. Okraj je zastopalo pet najboljših zadružnikov, ki so pri svojem dosedanjem delu pokazali svojo predanost socialistični izgradnji in napredku prekmurske vasi.

Gorenšak Leopold je kolonist, naseljen v vasi Fikšinci. Kot mali kmet je pristopil k socialistični preobrazbi naše vasi preko kmetijske zadruge, v kateri so ga zadružniki tudi izvolili v upravni odbor.

Zalek Štefan je brigadir v Kmetijsko-obdelovalni zadrugi v Kramarovcih. Kot mali kmet je tudi Zalek kaj kmalu uvidel prednosti, ki jih nudi socialistično obdelovanje zemlje in se je vključil v zadrugo. Pri svojem dosedanjem delu je pokazal mnogo volje do dela in se zanima predvsem za dvig in napredek živinoreje v svoji zadrugi.

Zalek zastopa na konferenci kmetijsko-obdelovalno zadružništvo našega okraja.

Erjavce Ivan zastopa na konferenci kmetijsko zadrugo v Dokležovju. Tudi v Dokležovju se pripravljajo na ustanovitev kmetijsko-obdelovalne zadruge.

Flisar Anton, mali kmet iz Domajinec, je med zadružniki prav tako znan kot borec za izgradnjo socializma na naši vasi. Partijska celica ga je kot dobrega člana poslala tudi na partijski tečaj, kjer si bo svoje polit. znanje še izpopolnil. Na konferenci je zastopal svojo vas in kmetijsko zadrugo.

Korpič Kalman, predsednik krajevnega ljudskega odbora in tajnik kmetijske zadruge v Čepincih,

spada prav tako v vrste naših najboljših zadružnikov. Korpič je z velikim uspehom vodil lanskoletno gradnjo zadružnega doma v Čepincih. V rekordnem času so v Čepincih dogradili zadružni dom. Pa tudi drugod ne zaostajajo. Bili so prvi v okraju, ki so pravočasno poravnali svoje davčne obveznosti. Za to so tudi prejeli nagrado v znesku 60.000 dinarjev.

Na tej veliki zadružni konferenci so naši zadružniki, zbrani iz vseh krajev države, pregledali dosedanje delo in se pogovorili o bodočih nalogah. Konferenca se je udeležilo 80 slovenskih delegatov, med njimi pet iz našega okraja.

Zadružno gibanje po domovini

Vranje. Pri kmetijski zadrugi v Tibuždu v okraju Vranje so bile v mesecu januarju odprte krojaška, podkovska in kovaška delavnica. S temi delavnicami koristi kmetijska zadruga ne le domači zadružnikom marveč tudi kmetom iz okoliških vasi, ki so morale preje do prvih takih delavnic po več kilometrov daleč.

Koprivnica. S pomočjo Ministrstva za kmetijstvo ljudske republike Hrvatske, je Okrajna zveza kmetijskih zadrug v Koprivnici organizirala tečaj za voditelje zadružnih ekonomij. Tečaj, ki bo vzgojil strokovno vodstvo za številne ekonomije petnajstih okrajev Hrvatske, bo trajal 5 mesecev.

Ljubljana. Na državnem posestvu v Cemušniku pri Kamniku je zaključen prvi tečaj za normirce v poljedelstvu. Tečaj, ki je trajal tri tedne je obiskovalo veliko število uslužbencev državnih posestev, ki so se spoznali z načinom postavljanja norm za posamezna poljska dela. Letošnje spomladi se bo pričel sličen tečaj za usposabljanje normircev pri kmetijskih zadrugah.

V Kramarovcih bo zavelo novo življenje

Začelo se je že pri Zagorcu v kuhinji. Otroci so čebljali okrog tople peči in opazovali očeta, ki je gubančil čelo in napeto razmišljal. Nekajkrat je zamahnil z roko, ko da bi podil sitno muho, nato se zdrznil, ko je opazil poglede otrok, ki so ga hudomušno motrili od peti sem.

»Hudič!«, je zarobantil in jezno zvrnil kozarec domačega, rdečega vina. »Ni vrag, da ne bi šlo, če vsi hočemo. Mora iti!«

»Kaj pa jezikaš sam s seboj, stari, he...?«, ga je oplazila žena, ki je vstopila v kuhinjo iz stranske sobe.

Mož jo je pogledal, rekel pa ni nič. Žena je zmignila z rameni in še dodala: »Glej ga no, saj si se že zdavnaj odločil! Sam si dejal že pred dnevi, da je tvoje mesto v zadrugi. Kaj bi zdajle onegavil!«

Žena mu je zabrusila prav do vrha. Vstal je, dal na glavo klobuk in stopil k njej: »Grem, pojdi še ti, zadevo moramo urediti.«

Tedaj je vstopil še Janez. Videč, da se domači že odpravljajo, se je še sam obrnil nazaj čez prag.

Vsi trije so krenili po vasi navzdol.

Vsa vas bo v zadrugi - uspeh ne bo izostal

Pred šolo je čakala gruča ljudi. Možje, žene in mladinci. Pri vseh si že z obrazov razbral neko čudno razpoloženje, čudno, a vendar sveže in novo.

Kramarovčani so se danes zbrali, da sprejmejo v Kmetijsko obdelovalno zadrugo osem novih družin — poslednjih osem — s katerimi se bo vključila v obdelovalno združništvo vsa vas.

Ze dve leti obstoja Kmetijska obdelovalna zadruga v Kramarovcih. Zaželenega uspeha pa ni in ni bilo. Zadrugniki so končno prišli do sklepa, da zadruga, taka kot je, nikakor ne more služiti za vzgled ostalim zadrugnikom okraja. Treba bo nekaj ukreniti, nekaj preurediti, sprožiti, da bo zadeva stekla po pravem tiru. Že dolgo se je kuhala ta reč. Zdaj je zavrela do vrha — sleherni si je postavil zahtevo: prenehati s tem, pričeiti z novim, boljšim, vztrajnejšim načinom.

Zadrugniki so že razčistili zadevo. Ni šlo zaradi tega in tega tako kot bi moralo. Ni bilo vodstva, ki bi bilo kos nalogam, ki jih postavlja skupnost, skupno delo in skupen račun. To je bilo prvo. In ker ni bilo tega, ni bilo dovolj zavesti, ni bilo sloge — zato tudi ni moglo biti uspešnega razvoja.

Toda odslej bo drugače. Mora biti. To čutijo oboji. Dosedanji in novi. Danes bo sklenjena vez, ki lahko rodi le eno: uspeh. Drugače ne more biti, niti ne sme biti.

Sestanek je bil nad vse živahen. Lipovnik ugotavlja: ni bilo dovolj zavesti, ni bil povsem pravilen odnos do skupnosti, pa tudi zaželjene

pomoči ni bilo v marsičem, zato je prišlo tako. Zadruga — tudi taka, kot je bila doslej — bi lahko pokazala večje uspehe, pa jih ni. Učili smo se, pa tudi izučili. Izučili tako, da nas zdaj že zavest tira do tega, da je treba ukreniti drugače.

Nekdo pritruje, »Brez sloge ne gre in ne bo šlo. Složni, enotni, vsi kot eden in eden kot vsi — pa bomo krepko zagrabil!«

To je vsem jasno. Tako delo — naravno, složno in enotno mora roditi uspeh. Zadruga mora imeti dohodek, mora kreniti po poti procvita, razvoja in uspešne proizvodnje. Le taka zadruga, v kateri ne bo razprtij, marveč enotna delovna roka, le taka zadruga bo lahko v ponos vsemu okraju. In ne le ponos, tudi vzgled. Vzglede, kako je treba gospodariti in kakke donose, proizvodnjo in življenje prinaša delo skupnosti.

»Tudi očistiti bo treba, če ne bo šlo drugače«, se oglasi neka tovaršica iz zdajnjih vrst.

Nedvomno bo treba podvzeti tudi take mere, če ne bi šlo drugače. To potrjuje velika večina zadrugnikov. Nergačev, ki bi hoteli le račune, račune brez truda, takih skupnost ne pozna. Tudi o tem so si zadrugniki Kramarovcev prišli na jasno.

Zaključek je takle: dovolj je poštenjakov, ki hočejo pravo združno življenje, tako, kjer dobi vsak za svoje delo — svoje plačilo. Odnos do dela bo treba spremeniti, postaviti norme, energično začeti. Z voljo gre vse. Ni takih težav in zaprek, ki jih ne bi premostila in premagala združena ljudska volja.

»Prav je tako!« pritrdi nekdo.

20.000 hektarjev plodne zemlje bomo pridobili v Prekmurju

Z obsežnimi melioracijskimi deli se bo izpremenil širok pas slabe zemlje v rodovitno polje

Ceprav velja Prekmurje za žitnico Slovenije, je hektarski pridelek na naši zemlji v primerjavi s hektarskimi pridelki v ostalih žitornih predelih države občutno nižji. Povprečen pridelek žita v dobrih letinah je okrog 12 metrskih centov na hektar, medtem ko pridelajo drugod tudi po 30. Vzrok je v glavnem v izčrpanosti prekmurske zemlje, ki ji primanjkuje predvsem apna in humusa. Edino, kar ohranja prekmursko zemljo še rodovitno, so naplavinne reke Mure. Zaradi posekanih gozdov v zgornjem delu Prekmurja (zaradi neracionalnega izkoriščanja gozdov v stari Jugoslaviji, jih je ostalo le še okrog 15 odst.) nastanejo navadno spomladi, ko se prične topiti sneg ali pa ob večjih nalivih, poplave po vsej lendavski kotlini. Ogromne količine neizkoriščene vode hipoma odtečejo, nato pa nastane v poletnih mesecih suša, ki se je v

Prekmurju že kar udomačila. Povprečne letne padavine v tem delu Prekmurja znašajo komaj do 800 milimetrov. V Lendavski kotlini, okrog Radmožancev, Kapce, Hotize pa tudi v bližini Murske Sobotice so nastala cela močvirja.

Da se ta velika površina zemlje boljše izkoristi, da bo dala ta zemlja ob istem delu več in boljših pridelkov, se je naša ljudska oblast takoj ob osvoboditvi lotila dveh, za Prekmurje zelo važnih agrotehničnih ukrepov: najprej je predvidela kalcifikacijo zemlje. Z apnenjem zemlje in saturacijskim muljem, ki vsebuje poleg apna še za prekmursko zemljo tako nujno potreben fosfor, se bo rodovitnost prekmurske zemlje znatno dvignila. Na drugi strani pa je ljudska oblast že v prvi petletki predvidela v Prekmurju obširne melioracije.

Kako bodo potekala dela

gradnja namakalnih naprav, ki bodo v dobi suše namakale prekmurska polja.

Nad petanjskim mostom bodo zaježili Muro in izpeljali velik dovodni kanal iz Petanjcev nad Mursko Soboto navzdol po vsem Prekmurju do Dolnje Lendave. Od tega glavnega dovodnega kanala bodo speljali številni manjši namakalni kanali skozi Rakičan in Radmožance. S pomočjo teh namakalnih kanalov bo prekmurska zemlja dobila mnoge gnojilne snovi, ki jih vsebuje reka Mura.

Ker je več načinov namakanja, bodisi s podtalno vodo, bodisi z namakanjem, poplavljanjem, je uprava za vode skupaj s strokovnjaki-agronomi uredila v Žitkovcih pri Dolnji Lendavi poizkusno postajo. Na potoku Bukovica je ustvarjeno umetno jezero z dvema milijonoma kubikov vode, v katero se bodo zlivale spomladanske vode. S to količino vode bodo na štiri različne načine namakali 90 hektarjev zemlje, ki bo razdeljena na štiri ploskve, od katerih bo vsaka pod istimi pogoji posejana z isto kulturo. Način namakanja, ki bo pokazal najboljši uspeh, se bo pozneje uporabljal za namakanje vsega Prekmurja.

Načrti se že uresničujejo

Načrti, ki jih je izdelal projektant Bartol, se že uresničujejo. V Žitkovcih v dolnjelendavskem okraju že vrše poizkusna namakanja, ki bodo do letošnje jeseni tudi že dala prve rezultate. Trasiran je tudi že odvodni kanal iz Lendave v Muro, a v spodnjem toku reke Mure je zgrajenih že 5 kilometrov nasipov. Za de-

lo v letošnjem letu je predvidenih 57 milijonov dinarjev, vsa melioracijska dela pa bodo znašala okrog pol milijarde dinarjev.

Z izvedbo tega velikega načrta, z melioracijo prekmurskih polj, bo prinesla ljudska oblast blagostanje ne le Prekmurju, marveč delovnemu ljudstvu širom vse domovine.

Priprave na spomladansko setev

Prekmurska polja so oživila. Pomladno vreme je pripravilo nekatere najbolj pridne kmetovalce do tega, da so že začeli saditi prve kulture. V splošnem pa kmetje svoja polja pripravljajo šele za spomladansko setev.

Organizacijo setve je prevzela Okrajna setvena komisija v Murski Soboti, ki šteje 18 članov. V njej so zastopniki okrajnega ljudskega odbora, okrajne poslovne zveze, zastopniki organizacij Osvobodilne Fronte skupaj z organizacijo AFŽ. Stoodstotna izpolnitev nalog spomladanske setve je v veliki meri odvisna ravno od sodelovanja množičnih organizacij. Pri jesenski setvi so se te najbolj slabo odzvale. Letos leži na Frontnih organizacijah naloga, da bodo na množičnih sestankih pomagale tolmačiti ljudstvu pomen planiranja pomladanske setve in važnost njene izpolnitve, važnost pridelovanja industrijskih rastlin itd.

Od 18 članov okrajne setvene komisije je vsak zadolžen za svoj okoliš, na katerem bo spremljal setvena dela od začetka do kraja. Sproti odpravljaj morebitne napake in težave in o poteku setve poročal okrajni setveni komisiji. Setvena dela bodo vodili in spremljali tudi kmetijski poročevalci pri krajevnih ljudskih odborih, ki so se zato usposobili na nedavnem desetdnevem tečaju v Rakičanu. Tečaj je obiskovalo okrog

50 kmetijskih poročevalcev. Okrajna setvena komisija bo pred začetkom setvenih del organizirala še množične sestanke kmetovalcev po posameznih sektorjih, na katerih bodo razpravljali o setvenem načrtu.

Razrez okrajnega setvenega plana na posamezne krajevne odbore je izvršen in dostavljen krajevnim odborom. Izvršena je tudi rajonizacija pridelovanja industrijskih rastlin. V nižinskem predelu, kjer je boljša zemlja in olajšan prevoz na železniške postaje, bodo kmetje pridelovali sladkorno peso, na Goriškem pa siren in sončnice. Sončnice bodo kmetje v Prekmurju letos prvič gojili kot samostojno kulturo, do zdaj so jo mešali med kuruzo in krompir. Ker sončnice zelo izčrpajo zemljo, bodo kmetje potrebovali mnogo umetnih gnojil. Siren je za Prekmurje popolnoma nova kultura. Prav iz teh vzrokov sklepanje pogodb za pridelovanje sarka in sončnic ni doseglo najboljših rezultatov. Pač pa je presegel predvideni plan sklenitve pogodb za pridelovanje sladkorne pese.

V okraju so že pripravljani za delitev večje količine umetnih gnojil, predvsem superfosfata. Delitev se bo začela v prihodnjih dneh. Prvenstveno bodo prejela umetna gnojila državna posestva, zadrugni ekonomiji v Lemerju in Salovcih, mestna ekonomija v Murski Soboti, ekonomija Tovarne perila in ekonomija

Tovarne mesnih izdelkov. Umetna gnojila pa bodo prejeli tudi pridelovalci kakovostnih semen in industrijskih rastlin. Kmetijski strokovnjaki v okraju propagirajo med kmetovalci uporabo inkarnatke kot zelenega gnojila. Okrajni ljudski odbor bo poskušal nadoknaditi to krmno kulturo, ki so jo kmetje posejali za krmo goveji živini z različnimi drugimi krmili.

S semeni so državna posestva in ekonomije preskrbljene. Ker mestni ekonomiji v Murski Soboti primanjkuje semenskega krompirja, se je organizacija AFŽ iz Murske Sobotice ponudila, da začne vrščikati krompir v bolnici in v mestni menzi.

Pomanjkanje semen tudi med ostalimi kmetovalci ni pereče. Če tu in tam kakemu kmetu manjka semenskega krompirja, ga lahko nabavi pri sosedu. Primanjkuje pa semena črne detelje, ki lani v Prekmurju ni obrodila. Okrajni ljudski odbor se je za seme obrnil na državno semenarno.

Okrajni ljudski odbor je letos izvršil reorganizacijo pridelovanja kakovostnih semen v Prekmurju. Brez državnega sektorja bo v mursko-soboškem okraju pridelanih okrog 25 vagonov raznih žitnih semen in 10 vagonov semen strniščne repe, ki bodo služile za proizvodnjo repnega semena v letu 1950.

Pomladanska setev v mursko-soboškem okraju bo letos opravljena s stroji. Kmetijske zadruge razpolagajo s 14 sejalniki, kar je za tako velik okraj vsekakor premalo, vendar se bo delo teh sejalnikov, ki so zelo dobri, občutno poznalo. Ostale zadrugne strojne postaje (vseh skupaj je v soboškem okraju do sedaj 19) imajo druge manjše stroje, ki tudi pridejo pri pomladanski setvi uporabi. Da bodo tudi vsi privatni stroji v pomladanski setvi stoodstotno izkoriščeni, pripravljajo krajevni ljudski odbori točne vrstne rede za uporabo posameznih strojev.

Po ukinutvi »Ustroja« je tu ostala traktorska brigada, ki sprejema naročila za pomladansko oranje in druga pomladanska dela. Sklepanje pogodb za strojno obdelavo v soboškem okraju pa zelo slabo poteka. Nasprotno pa se najlepše razvija v lendavskem okraju, kjer je naročenih toliko del, da jih bo lendavska brigada komaj zmogla. Mehanična delavnica brigade v Murski Soboti sedaj pripravlja in popravlja stroje za pomladanska dela in bodo po planu vsi stroji do 2. marca pripravljeni. Ker je mehanična delavnica nedavno prejela nekaj nujno potrebnih nadomestnih delov za traktorje, ji je delo sedaj v znatni meri olajšano.

Mladinski aktiv Brezovci

Predkongresno tekmovalstvo dobiva med mladino soboškega okraja vse večji in širši razmah. Do sedaj je dosegel najlepše uspehe mladinski aktiv Brezovci. Mladinci tekmujejo v čast IV. kongresa LMS in izpolnjujejo zadane obveze. Pozvali so na tekmovalstvo mladino iz Polan, Predanovcev, Bokreča in Cankove.

Ob priliki škropilne akcije v Brezovcih so mladinci aktivno sodelovali in sami očistili in poškopili preko 600 dreves pri raznih kmetovalcih in v šolskem vrtu. S tem so zadržali prihranili 2000 din. Popravili so tudi dve sadni škropilnici, ki sta bili že dalj časa neuporabni.

Ob priliki občnega zbora Kmetijske zadruge so mladinci preprečili nakano nekaterih velikih kmetov, ki so se hoteli znova vrniti v upravni odbor zadruge. Mladinci so jih na množičnem sestanku razkrinkali, postavili novo kandidatno listo iz vrst malih kmetov in demobiliziranih borcev, katero so zadrugniki sprejeli in soglasno izvolili predlagani odbor. S tem energičnim nastopom proti vaškim spekulantom in razvalcem si je mladinski aktiv v Brezovcih pridobil velik ugled.

Do nedavnega sta bila najboljša mladinska aktiva v okraju aktiv v Bokreču in Polane. Toda v predkongresnem tekmovalstvu so svojo dejavnost še bolj razvili mladinci aktiv Brezovci.

DOPISUJTE V „LJUDSKI GLAS“

Močna Ljudska fronta -

močna Jugoslavija

„Pristopili bomo, da bo vsem boljše ...“

Drug za drugim so podpisali pristopne izjave. Prvi je bil Zagorec. Za njim ostali. »Težak, Bolte, Krnc, Mikola...«, bere nekdo imena.

Težak pristopi. Prime pero v roko in ogleduje pristopnico. »Kaj boš ogledoval, podpiši!« ga dregne Stanko.

Težak se nasmehne in krepko podpiše. Z lic mu je videti, da podpišuje z veseljem in da mu je skoraj žal, zakaj ni tega storil že prej. Tako mislijo vsi. Morda — ali pa tudi prav za gotovo — bi že sedaj stali z zadrugo tako, kot hočemo vnaprej.

»Ne bi mislil, da bo šlo tako nedolžno in težko...«, izjavlja Janez. Tina, žena, se mu smeje v obraz. »Boš že videl, kako lepo bo!«

»Saj sam vem, da bo vse prav, pa kljub vsemu je tako. Spal nisem niti minute v tej zadnji noči. Ni mi dalo miru. Negotovost me je vznemirjala. Toda zdaj je že vse urejeno.

Zdaj pa na delo!

»No, danes smo podpisali, pogovorili smo se o tem, kako je bilo doslej, pristopili smo; jutri se pa pogovorimo, kako bomo pojutrišnjem šli na delo. Načrt bo treba narediti. Brez načrtnega dela ni nič«, je spregovoril Janez.

In so kar pristopili. Na polnoč je že šlo, pa ni hotel nihče domov. Kako neki, sedaj, ko se razpravlja o tako važnih rečeh, in vprašanju dela v zadrugi.

Zadrugniki pridejo do sklepa, da bo letos res še malo težko, premalo površine je zasejane z ozimino, zato bo pa treba močno prijeti in izpolniti plan pomladanske setve. Plan

mora biti izpolnjen, pa bodi na kakršen koli način.

Iz Okrajne zveze kmetijskih zadrug bodo poklicali izkušenega agronoma, da jim bo pomagal z navsveti in navodili na licu mesta. Na zadrugni zemlji je treba ustvariti zadrugno bogastvo, cvetoče gospodarstvo, tako, ki bo svetel vzgled vsem ostalim kmetovalcem v okraju.

Končno le pride do razhoda. Zadrugniki gredo, vsak na svoj dom. Čutijo vsi eno: zdaj smo složni, povezani z zemljo, s srci, z dušami; zdaj bo zavelo pri nas novo združno življenje.

Ljudska mladina je borbena organizacija

Iz volivne konference srednješolske mladine v M. Soboti

Murska Sobota, 2. marca.

Danes se je vršila volivna konference mladine murskosoboške gimnazije. Konference se je udeležilo preko 200 mladincev in mladink, ki so ob tej priliki izvolili tudi svoje mladinsko vodstvo in delegate za okrajno mladinsko konferenco, ki bo izvolila delegate za IV. kongres LMS.

V živahni diskusiji, ki se je razvila po referatu predsednika aktiva, so mladinci poročali o delu mladine na soboški gimnaziji. Kot je iz diskusije razvidno, se je mladinski aktiv gimnazije v precejšnji meri dvignil. V Odloku št. 2 Centralnega komiteja LMS je bil mladinski aktiv soboške gimnazije pohvaljen kot najboljši srednješolski aktiv v Sloveniji.

V okviru mladinskega aktiva gimnazije delujejo številni krožki in odseki. Med najboljše spada prirodoslovni krožek, tako po članstvu kakor po svojem delu. V krožek je vključenih 62 članov iz vseh razredov. V okviru krožka je bilo doslej izvedenih 17 predavanj.

Zelo uspešno se razvija tudi marksistično-leninistični in literarni krožek. V okviru proslav Prešernovega tedna so člani literarnega krožka nastopili s svojimi deli na literarno-glasbenem večeru.

Pionirji gimnazije so v preteklem letu priredili večer ruskih plesov, pripravljajo telovadno akademijo, dramska skupina pa pripravlja igro »Triglavska bajka«.

Tega dne je bilo na slovesen način sprejetih v vrste Ljudske mladine tudi 60 pionirjev iz gimnazije.

Konferenca je ob zaključku sprejela naslednje sklepe:

1. Mladinska organizacija bo z vsakodnevno kontrolo učnega uspeha slehernega mladincev dvignila znanje, ki je potrebno vsakemu mladincu za življenje. Pri tem bodo morala razredna vodstva še bolj vzdrževati vzvezo med profesorji, zlasti med razredniki in mladinsko organizacijo.

2. Mladinska organizacija bo v tem polletju pomagala v izbiri poklicev dijakom nižje gimnazije, ki gredo v poklice in dijakom 8. razreda, ki se bodo vpisali na univerzo.

3. Mladinska organizacija ne sme pozabiti, da je vzgojna organizacija in da je njena osnovna naloga, vzgajati mladino šole v novem, socialističnem duhu. Pri tem se postavlja važnost predvsem na dvoje: na dvig znanja in na dvig socialistične zavesti. Borba proti idealizmu, pa naj se

ta poraja v kakršnih koli oblikah, ostane še nadalje glavna naloga pri graditvi socialistične zavesti. V 3. a) in b) razredu bo morala mladinska organizacija podvzeti vzgojne mere za izboljšanje discipline na sestankih.

4. Kulturno-prosvetno delo se bo v tekmovanju še bolj poživilo. Aktiv bo v predkongresnem tekmovanju priredil igro in slavnostno akademijo. V lokalni časopis morajo priti članki o gimnaziji, zlasti članki o problematiki, o delu organizacije in prispevki literarnega krožka. Poživili bomo delo vseh krožkov, a še posebej delo marksističnega krožka našega Maršala.

Prosvetni delavci Ljutomera tekmujejo na čast II. kongresu ZSS

Člani sindikata prosvetnih delavcev v Ljutomeru so sprejeli na čast II. kongresu ZSS več obveznosti, da bi se tako čim bolj vključili v splošno izpolnjevanje nalog našega gospodarstva in kulturnega dviga širokih ljudskih množic.

Na občnem zboru sindikata so sprejeli sledeče obveze:

Vsak naš član bo žrtvoval po eno uro tedensko za slabše učence; opismenili bomo analfabete, ki so še v okraju;

šolski obisk bomo skušali obdržati na isti višini tudi v mesecih, ko se bo pričelo delo;

čistili bomo knjižnice, tudi pionirske, neogovarjajoče literature in jo zamenjali s politično-ideološko in poljudno znanstveno literaturo; istočasno bomo poživili delo v ljudskih knjižnicah po vaseh;

poglobili bomo študij in se nani temeljito pripravili; udeležili se bomo predavanj o materialistični vzgoji, ki bo v prihodnjem mesecu v podružničnem merilu;

vršili se bodo po vseh šolah vzorni nastopi, ki jih bodo kritično predelali na sestanku;

izdelali bomo več učnih pripomočkov (zemljevide, grafikone, slike za pridobivanje črk itd.);

izvedli bomo predavanje o družinski vzgoji po vaseh;

organizirali bomo zaradi boljše povezave šole z domom roditeljski sestanki;

s pomočjo pionirske organizacije se bomo povezali s sindikati ročnih delavcev zaradi nabave učil. Prav tako pa bomo s tem zainteresirali učence za delo v tovarnah;

5. Nadaljevali bomo s študijem v najprikladnejši obliki za našo šolo in organizacijo. Stremeli bomo za čim ožjo povezavo med dijaško in srednješolsko mladino na ta način, da bomo nudili pomoč aktivu vajeniške mladine, njih študiju, za kar bomo dali našega predavatelja.

6. Priredili bomo telovadno nastop.

7. V delovno brigado bomo vključili vse fizično sposobne mladince.

8. Tekmovanje na čast IV. kongresa LMS mora dobiti najširši razmah na naši šoli. Razredna vodstva morajo vsakodnevno kontrolirati sprejete obveze in realizacijo obvez. Pri tem je treba skupno z mladino iskati novih oblik dela in načina tekmovanja.

IV kongres Ljudske mladine Slovenije bomo pričakali polni veselja, ljubezni in zaupanja do Partije in našega Maršala.

organizirali bomo, da se bodo v dneh pred kongresom vršile po vaseh kvalitetne kulturne prireditve; dopisovali bomo v dnevno časopisje o vaških izobraževalnih tečajih, prireditvah itd.;

po vaseh bomo poživili bralne krožke in ustanovili še večje število novih krožkov;

organizirali bomo celodnevni strokovni gospodarski tečaj s predavanjem o čebelarstvu, ki ga bo imel član našega sindikata;

član našega sindikata bo za šolsko radiopostajo sestavil predavanje s temo: Kaj delajo sedaj čebele?;

naš član bo napisal strokovni članek v list »Slovenski čebelar«: »Prva pomladanska dela pri čebelnih družinah«;

priredili bomo dva referata za lovce: Lov v dobi kapitalizma in lov v dobi izgradnje socializma;

v vaseh, kjer še ne delujejo vaški izobraževalni tečajji, bomo iste ustanovili, obenem pa poživili delo že obstoječih tečajev; dvignili število obiskovalcev;

vsi člani sindikata se bomo naročili na »Prešernovo knjižnico«;

dvignili bomo število naročnikov »Prešernove knjižnice« v našem okraju;

do 31. marca se bo pionirski pevski zbor naučil vse obvezne pesmi;

člani sindikata bodo sodelovali pri vseh prireditvah in proslavah 8. marca;

dve skupini bosta pripravili pionirske točke za telovadno akademijo; z nabalno akcijo pri množičnih organizacijah bodo zbrali nekaj pri-

Navodila mladinskim delegatom za okrajno konferenco

Okrajna konferenca delegatov, izvoljenih na aktivih LMS-a, katere se morajo udeležiti vsi delegati, se bo vršila 13. marca 1949 v Valjervu s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o dosedanjem delu (referent Kres Zora).
2. Referat o nalogah mladine (referent Ribnikar Peter).
3. Diskusija.
4. Volitve za okrajni komitet LMS in delegatov za izvršni kongres LMS.
5. Slučajnosti.

Delegati se zberejo po centrih kot običajno. Prevozna sredstva bodo kamijoni, ki bodo vozili istočasno delegate za okrajni plenum OF in mladinske delegate. Na zbirališčih je treba biti najkasneje ob 6.30 uri. Delegati iz okolice Murske Sobotе naj pridejo s kolesi.

Mladinski delegati, ki so istočasno izvoljeni v okrajni plenum OF, se morajo udeležiti mladinske konference, kakor je bilo dogovorjeno na okrajnem odboru OF.

OKRAJNI KOMITET LMS
MURSKA SOBOTA

Kmetijska šola v Rakičanu vzgaja dobre kmetovalce

Kmetijska šola v Rakičanu pri Murski Soboti je bila ustanovljena že pred vojno. Vendar pa ustanova v tedanji dobi nikakor ni služila namenom, katerim služi s svojim delom danes. Šola je bila odprta le sinovom vaških mogotcev, veleposestnikov, revnejši mali in srednji kmetje na šolanje svojih otrok v tej šoli niti mislili niso mogli. Iste razmere so vladale v šoli med madžarsko okupacijo. Skrajno otežkočeno je bilo šolanje sinovom naših malih prekmurskih kmetov.

V pogojih naše socialistične graditve vladajo v šoli povsem drugačni pogoji. Šola je s svojim znanjem dostopna vsakomur. Poljedelska šola v Rakičanu vzgaja številne napredne in umne kmetovalce in tako doprinese svoj delež k socialistični preobrazbi našega kmetijstva.

V letu 1945. je šola takoj po osvoboditvi pričela s svojim delom. V sklopu šole je bil organiziran kuhinjski tečaj, katerega se je udeležilo 18 mladink. Že v letu 1946-47. pa se je začela redna kmetijska šola, katero je posečalo v tem letu 30 učencev. V letu 1947-48. se je število učencev dvignilo na 39, letos pa obiskuje šolo 44 učencev.

Življenje učencev v šoli je dokaj pestro in zanimivo. Poleg teoreti-

spevkov za nabavo knjig v ljudske knjižnice;

na novo bomo opremili šolsko kuhinjo in jo uredili;

v okviru ljudske univerze bomo izvedli več predavanj, kjer bodo predavatelji člani našega sindikata.

vsi se bomo udeležili predavanja o družinski vzgoji po Makarenku, in predavanja o dopisništvu, ki bosta organizirana v okrajnem merilu;

poživili bomo pevske zборе po naših vaseh, predvsem pa ljutomerski sindikalni pevski zbor.

negi se vrši tudi praktični pouk na državnem kmetijskem posestvu v Rakičanu. Učenci se spoznavajo z modernim, naprednim načinom gospodarjenja, spoznavajo prednosti tehnične, strojne obdelave zemlje in uporabo drugih agrotehničnih mer in ukrepov v gospodarstvu. Šesturno učenje in štiriurno praktično delo po predavanju, daje naši kmečki mladini vse možnosti razvoja in spoznavanja metod naprednega gospodarstva. Šolo obiskujejo mladinci iz vseh krajev Slovenije. Učenci so preskrbljeni s hrano in stanovanjem v šolskem internatu. Učenci imajo poleg obveznega učenja in praktičnega dela tudi možnost, da aktivno delajo za svoj kulturni in politični dvig, bodisi kot člani mladinske organizacije ali pa v povezavi in sodelovanju z ostalimi množičnimi organizacijami.

Mladina se pripravlja na delovne akcije

Ljutomer

Koncem meseca marca bo odšla na gradnjo avtostrade Beograd—Zagreb mladinska delovna brigada, ki bo štela 200 mladincev in mladink.

Do sedaj je že preko 850 mladincev in mladink iz ljutomerskega okraja sodelovalo v raznih delovnih akcijah. Veliko mladincev se je na teh akcijah usposobilo za razna strokovna dela, mnogi delajo v tovarnah, raznih zavodih, ustanovah, kmetijskih posestvih in zadrugah. Tudi ta brigada bo nedvomno dala večje število mladega, sposobnega kadra za naše gospodarstvo.

Brigada, ki se že formira, ima že precejšnje število prijavljencev

V nedeljo vsi na volišče!

murskih poljih, vriskali bomo čez nekaj let vse drugače kot v teh dneh. Brazde naših njiv bodo bolj temne, kadile se bodo v jutranjem soncu, globoko izorane, a iz njih bo vzklikalo zdravo seme in pognalo močne blake, vrh katerih se bo pripogibalo težko, zibajoče se kiasje. Ivan, čez čas bo tudi v tvojo vasico, v to dolino, prhurmet traktor in veselo zabučal po teh razgornih... Kaj, Ivan, ali ne bo lepo, če bo to traktor iz tovarne, v kateri boš ti s tisoči drugih ustvarjal plan, lepše življenje vseh...

Ivan je z zanimanjem poslušal pripovedovanje tovariša Razumel ga je. In to je pomagalo. Odločil se je. Obstala sta sredi poti, krepko je stisnil Ludvikovo roko: »Hvala ti, tovariš...!«

Veselo sta krenila naprej. Ivan je bil vesel, oči so se mu kar smejale. »Težko bo«, je zopet dejal. »Toda zdaj ne več zame, za starše, za mater, za očeta. Saj veš, kako je. Težko se vživljam v to naše novo, hitro in vedro doživljanje časa. Končno pa — tudi jaz nisem tako lahko vpil vase ta novi čas. Precej dolgo je trajalo. Toda zdaj je končno. Prav nič več ne bom okleval. Dovolj je romanja, čez mesec dni ali pa še prej grem v tovarno, med hrumenje strojev...«

Zadnji sončni žarki so se igrali vrh zelenih borov in mogočnih bukev. Ivan je opazoval naravo. Dolino bo kmalu objel mrak. Čez čas se bodo hiše zavile v temo. Zdelo se mu je, ko da bi jemal slovo od te slike, od večno šumečih borovih gozdov, od potoka, ki teče ob robu vasi in kjer je nekoč v davnih otroških letih postavil lesene mlince. Od temnih hiš na dnu dolinice in od vsega tega, kar mu je tako ljubo prišlo k srcu. Toda samo za hip je bil tak. h misli. V daljavi je vstala tovarna z visokimi dimniki in orjaskimi poslopji, z velikimi, svetlimi okni. V tovarni je hrumelo in utripalo tisoče in tisoče src. Tudi Ivan bo neke med temi srci.

A tam nekje, daleč za tovarno, je vstajalo sonce in sijalo toplo, prijetno valjivo na gorične griče. Med griči je pa lezel po ilovnati poti z glasnim ropotom stroj iz njegove tovarne.

Ivan se je odločil...

Zajeta v stisnjeni dolini se stiska majhna vasica na Gorickem. Leno se koplje v zimskem soncu, obkrožena z nizkimi gričevjem, ki je poraslo s smrečjem in drugim drevjem. Če opazuješ z najvišjega griča pokrajino pod seboj, se ti zdi, da je narava kakor nalašč ustvarila to dolinico za kmečko naselje. Krpe zemlje okrog nizkih hišic, gorička polja so sedaj pusta, zima gospoduje, čeprav brez snega. Tem bolj živo je v okoliških gozdovih. Tu grabijo vaščani stelo, ki je tako nujno potrebna za nastiljanje pod živino. Že dolga desetletja živijo vaščani: majhne goričke vasec enolično, nič kaj zanimivo življenje. Delo poleti in pozimi, ponoči in po dnevu. Mnogi teh ljudi so odhajali vsako leto na sezonska dela v Francijo, Nemčijo in Madžarsko. Za kruh in za nekaj bore denarja so šli trošiti življenjsko elilo v tujino, v veliki svet. Vse je šlo. Staro in mlado. Tako je pač bilo življenje. Zdalj jih gre že bolj malo na sezonska dela. Novo življenje je poseglo tudi v njihovo vas. Novo življenje, ki utripa lepše, hitreje in topleje. Ljudje še vedno hodijo na delo, toda ne več v tujino. Gredo, tudi vračajo se nekateri — večina jih pa ostane. Litoštroj, Jesenice, Zagorje, Strišče, Maribor in še mnogo, mnogo je krajev, kjer se je za stalno ustavila noga pridnega Goričanca. Lepše življenje ustvarjajo zase, za starše, za svoje, za otroke. Tudi onim, ki so ostali doma, se odpira lepše življenje. Novo, svobodno in vredno dela. Dojemajo ga sicer počasi, saj ga niti ne morejo bolj naglo, ker bi jih sicer vrglo ob tla, čutiljo pa le, da je prišlo nekaj novega, lepega in velikega. Vsak dan se odloči nekdo od naših Goričancev. Odloči se, da bo pogledal v življenje izven prekmurskih hribov in žitnih polj. Doma je tesno, morda je drugod lepše, čeprav je tudi tu lepo.

Letošnja zima je topla, sončna, brez snega. Vaščani se že pripravljajo na spomladansko dela, a ker je vreme še posebno lepo, kljub zimi prijetno kot v zgodnji pomladi, grebejo po svojih gozdovih, čistijo jih in grabijo listnato

stelo. V somernih rebrih je živahno, veselo. Kot vedno s pesmijo in veselo, šaljivo besedo na ustih, so tudi sedaj dobre volje. Kdo ne bi bil! Kmalu bo pomlad, polja okrog vasice bodo ozelenela, življenje bo zavrisnalo.

Tudi Ivan grabi listje. Nekam tih je danes, zamišljen in sam vase zaprt. V glavi prede misli, kaj neki bo počel letos poleti. Lansko leto je bil na sezonskem delu. Toda ni zadovoljen s tem. Uvidel je, da tako življenje nima točno začrtane bodočnosti. Ne ve tudi, kako dolgo bo vse to trajalo, zato mu že preseda to razmišljanje o tem, da bi tudi letos krenil na sezonsko delo. Kaj, ko bi šel kam drugam? Morda v kako tovarno? Ta misel mu nikakor ne gre iz možganov. Ne more se odločiti, kam in kako naj bi se obrnil.

Ivan je sin siromašnih staršev. Krpa zemlje, hiša, sadovnjak in še nekaj drobnarije, to je vse, kar posedujejo. Če se hoče preživljati, mora hoditi na delo. Zato se mu zdi tudi pravilno razmišljanje o vseh teh rečeh. Že dolgo je član Ljudske mladine in Fronte Marsikaj je že slišal, pa tudi videl in doživel. V stari Jugoslaviji je preživljal vso bedo otrokov siromašnih bajtarjev. Toliko, da se je potegnil iz otroških let — pa je prišla okupacija. Tedaj je bilo še hujše. Se posebno proti koncu, ko so zaprli očeta in je moral z materjo sam skrbeti za mlajšega brata in sestro. In to v tistih dneh ni bilo lahko. Vsega tega se Ivan danes zaveda, zato se pa tudi ne boji dela, ni ga strah življenja. Na zadnjem mladinskem sestanku je padla tudi beseda o tem, da rabijo naše tovarne precej delavcev. Opirjel se je te misli. Trohica dvoma mu je pa še vedno ostala in kos nezaupnosti, ki je običajna večini Prekmurcev, še posebej Goričancev. In to ga ovira pri končni odločitvi. Sicer se mu ne zdi napačno iti v tovarno, vendar predhodki so le taki. V tovarni še ni bil. Ve tudi to, da če bo šel, se ne vrne več, ker je prepričan, da bo vzljubil stroje in hrumenje tovarne in žal mu bo takrat za zelena prekmurska polja. Zato je tako težko odločiti se.

Danes zvečer bo zopet sestanek. Verjetno bo prišel na sestanek tudi mla-

dinski aktivist iz okraja. Ne bi rad zamudil sestanka, zato se je malo prej odpravil proti domu. O čem bodo le danes razpravljali na sestanku? Prav gotovo bo govorila o delu mladine v vasi, o storjenem delu, o združenem domu, ki ga sedaj pomagajo graditi v sosednji vasi. Pa tudi o študiju, ki gre Ivanu tako težko, bodo prav gotovo spregovorili. Kdo bi se mu pa tudi čudil. Preprost kmečki mladinec je Ivan, komaj osnovno šolo je dokončal v slabih razmerah ob koncu okupacije, zato mu gre učenje in študij malo bolj težko. Toda obupal ne bo! Kako nekil Saj spada v rod kremenitih Goričancev, ki nikoli ne klonajo. Bo že bolje. Saj opaža sam na sebi dnevno uspeh študija in dela.

Morda se bo na današnjem sestanku govorilo tudi o tovarni. To bo spet neprijetno, tisto razmišljanje o odločitvi. Da bi se razvedril in otresel teh misli, je prišel življati Zadnji pramen zahajajočega zimskega sonca so elikali strehe nizkih hišic v sredi dolinice in obrobjali vrhove smrek in bukev na nasprotni strani vasi.

Pred mostom pod vasjo se je ustavil in se ozrl na stransko cesto, k: se je vila viugasto naprej in se izgubljala med bližnjima dvema hriboma.

Na cesti je opazil postavo, ki je z naglimi koraki stopala proti njemu. Spoznal je človeka. Mladinski aktivist Ludvik iz okraja je bil Ludvik dela v mestni kleparski delavnici, v prostem času pa obiskuje mladince na Gorickem, posebno v Ivanovo rojstno vas prihaja zelo pogosto. Ivan ga je bil vedno vesel. A danes pa je bil tega še nekam poseben prijetno vesel. Kaj neki ga bo zopet vprašal za Ludvik mu je vrtalo v mislih. Postal je na mostičku in počakal prihajajočega.

Ludvik ga je pozdravil veselo in vedro.

»Zdravo, Ivan! Kako si kaj! Odkod jo pa mahaš, iz gozda?«

»Pozdravljen, Ludvik! Uganil si me, prav od tam. Listje sem grabil!«

Pogovor je stekel dalje. Ludvik je bil vedno zgovoren. Znal je izpraševati in se pogovarjati o čudovitih stvareh. Ivan je bil tega vedno vesel. Všeč mu je bila taka družba.

Čuvajmo naše sadovnjake

Sadjarstvo prinaša Prekmurju leto za leto vse večje dohodke. Vse selje je pogledati na jesen goričke hribe, posute s sadjem vseh vrst. V preteklem letu je bilo samo iz murskosoboškega okraja izvoženih preko 600 vagonov namiznega in potrošnega sadja. Od te količine je šlo 70 vagonov v inozemstvo. Te številke nam dovolj jasno povedo, kako velik pomen ima sadjarstvo v razvoju celotnega našega gospodarstva.

Prekmurški sadovnjaki so v veliki meri okuženi, bolni, predvsem močno je razširjen sadni škodljivec kapar San Jose. Ljudska oblast je takoj po osvoboditvi pristopila k zatiranju tega škodljivca. Lanskoletni izvoz prekmurskega sadja v inozemstvo lahko smatramo za uspeh te organizirane, načrtne borbe proti sadnim škodljivcem. Da bomo ohranili naše sadovnjake, je še vnaprej potrebna neizprosna borba proti vsem sadnim škodljivcem in zajedalcem a še posebej je treba posvetiti pažnjo zatiranju kaparja, ki doslej še najbolj ogroža naše sadovnjake. V neizprosni boji proti temu uničevalcu naših sadnih nasadov je treba vreči vse sile. Že v lanskim jeseni se je pričela nova, uspešna akcija v obliki škropljenja in čiščenja sadonosnikov proti temu škodljivcu. V akcijo, ki jo vodijo oblasti in gospodarski organi-strokovnjaki, so pritegnjene še vse množične organizacije.

Ponekod so delo že v jeseni zavrli nekateri ljudje, ki so vsa stvar vzeli premalo resno in jo smatrali za nepotrebno. Celo med odborniki KLO-jev in kmetijskih združenj so bili taki, ki stvari niso marali razumeti in so držali roke križem. Kljub temu je pa uspeh akcije škropljenja in čiščenja viden. Že številke to jasno povedo. Do sedaj je bilo poškropljenih skupno 72.882 dreves, očiščenih 89.644, pomlajenih 982 in izsekanih 1478 okuženih, neozdravljivih dreves. V prvi jesenski

akciji je bilo poškropljenih 37.622 dreves, kar znaša 185 odst. predvidenega plana.

V zimski akciji je bilo poškropljenih 32.500 dreves, očiščenih 54.100, izsekanih pa 970 dreves.

Te številke dokazujejo, da zajema škropljena in čistilna akcija vse večji in širši razmah. Uspeh bi bil pa še večji, če bi se povsod množično vključili in delo. Graje vredno je pri tem predvsem delo organizacij na Tišini in v Gančanih. Ti dve vasi sta bili v škropljenju in čiščenju med najslabšimi. V Gančanih predsednik Kmetijske zadruge ni ukrenil prav ničesar za organizacijo škropljenja na področju zadruge, niti ni preskrbel pomožnih delavcev za škropljenje, tako da je bil strojnik, ki je vodil delo, primoran iskati delavce v Gradišču, čeprav jih je bilo v Gančanih več kot dovolj na razpolago. Slični primer se je dogdil tudi v Gorici, kjer je neki posestnik hotel prikriti ljudski oblasti svojemu hotelu škropljenje, da bi tako otežkočil delo ekipi, ki je vršila v vasi škropljenje.

Velika večina vasi pa je pravilno razumela ta gospodarski podvig naših oblasti. Složno so pristopili k čiščenju in škropljenju, brez tuje pomoči. Vzglede primer dajejo združniki iz Brezovcev, ki so v zelo kratkem času sami 100 odst. očiščili, pomladili in poškroplili svoje sadovnjake. Pohvale vredno je tudi delo nekaterih strojnikov, tako na primer delo strojnika Banfi Zoltana, ki je s požrtvovalnim in vestnim delom v 11. dneh poškroplil 21.572 dreves. Takih primerov uspešnega in požrtvovalnega dela je še več.

Zatiranje kaparja San Jose, nega in vzgoja sadnih nasadov dobiva v Prekmurju vedno širši razmah. Prekmurški združniki prihajajo do spoznanja, da le načrtno delo rodi uspeh, a obenem ohrani naše bogate sadovnjake pred gospodarskim propadom.

Iz Ahaške kotline

Precej vidne uspehe je dosegla v preteklem letu Kmetijska obdelovalna zadruga v Lutvercih. Med vsemi kmetijsko-obdelovalnimi združenji v Sloveniji je v lanskem letu dosegla najvišji hektarski pridelok krompirja. Zaradi uspehov, ki so jih dosegli združniki v lanskem letu, so mnogo pridobili na ugledu. Vaščani so spoznali prednosti skupnega obdelovanja zemlje. Pred dnevi je v zadrugu vstopilo še sedem kmetov. Površina obdelovalne zemlje zadruge se je znatno povečala. Za pridelovanje žita so planirali združniki letos 10 odst. več zemlje kakor v preteklem letu, za pridelovanje industrijskih rastlin 115, pri povrtini se bo povečala

zasajena površina za 26 in pri krmnih rastlinah za 78 odstotkov. Postavili si bodo tudi lastno kovaško in kolarsko delavnico. Zgradili bodo moderen hlev za 100 glav živine in prenovili zadružne svinjake.

FIZKULTURA

SSD SOBOTA—SD PROLETARAC (Zagorje) 3:1

V nedeljski nogometni tekmi za zimski nogometni pokal je v polfinalu zmagalo moštvo SSD Sobote. Tekma je privabila veliko število gledalcev. S to zmago si je SSD Sobota priborila velik ugled, prišla je v finale tekmovanja za zimski nogometni pokal. Kot finalista se bosta srečala SSR Rudar in SSD Sobota

Pišejo nam

Čepinci, marca 1949

Na zadnjem sestanku so združniki Čepincev sprejeli sklep, da bodo svoj združni dom, ki so ga v lanskem letu dogradili v surovem stanju, do 1. maja letošnjega leta v celoti opremili in imeli na ta dan slovesno otvoritev dokončno urejenega združnega doma. Ob priliki otvoritve bodo tudi imeli celodnevni kulturni program. Združniki iz Čepincev že vso zimo pridno vršijo notranja dela, ker hočejo, da bo združni dom čimprej v celoti služil svojemu namenu — gospodarskemu in kulturnemu dvigu vasi.

Gornja Lendava, marca 1949

V združnem domu v Gornji Lendavi bodo kmalu otvorili prostore nove čitalnice s knjižnico. V že opremljeni dvorani združnega doma so na sporedu številne kulturne prireditve. Združni dom je postal priljubljeno zbirališče starih in mladih združnikov ne le iz Gornje Lendave, temveč iz vse okolice. Za 8. marec — mednarodni praznik žena — bo v združni dvorani svečana akademija.

Združniki v Gornji Lendavi se pripravljajo na ustanovitev kulturno-umetniškega društva. Novi združni dom je temeljito razgibal kulturno življenje v Gornji Lendavi. Ker delujejo v Gornji Lendavi že številne skupine in so za to tudi možnosti, so združniki skupno z vaško mladino in odborom AFZ sklenili, da bodo ustanovili kulturno-umetniško društvo. Ustanovni zbor društva bo v nedeljo, dne 13. marca 1949.

Gradišče, februarja 1949

Združniki iz Gradišča ob Muri so že v lanskim jeseni pričeli z gradnjo združnega doma. To gradilišče ni bilo v planu lanskeletne gradnje. Gradiščani so pomagali pri gradnji združnega doma na Tišini, kjer pa delo nikakor ni moglo kreniti z mrtve točke. Zato so Gradiščani sklenili, da bodo sami zgradili svoj združni dom. Kljub pozni jeseni in delu na polju, ko je bilo treba spravljati jesenske pridelke pod streho, so pričeli z delom. Se pred nastopom zime so zabetonirali temelje. Sedaj vršijo združniki iz Gradišča z vso vmeno predpriprave za zidavo doma, da bodo tako takoj pristopili k zidavi, čim bo le vreme ugodnejše. Tekom zime, v januarju in februarju so dovozili na gradilišče ves potreben pesek, gramoz in opeko. Tudi les je že v celoti pripravljen na gradilišču. Pri predpripravi za spomladansko gradnjo združnega doma v Gradišču složno sodelujejo vsi združniki iz vrst srednjih in malih kmetov. Le nekaj večjih kmetov se še vedno drži ob strani in zviška opazujejo delo zavednih združnikov.

Prišla je narodnoosvobodilna vojna. Mnogo mladine je sledilo klicu ljudstva in se priključilo partizanskemu gibanju.

Nova ljudska oblast je našla naše muroslojke vase složno stoječe v Osvobodilni fronti. Vendar je bilo še vedno nekaj takih ljudi, ki niso pozabili starih časov, strank in medsebojnega sovraštva. To sovraštvo je poizkušalo priti do izraza pri gradnji združnega doma na Cvenu. Toda delovno ljudstvo z mladino na čelu ni poslušalo znanih hujskačev in prišepetalcev ter je šlo složno na delo in zgradilo svoj združni dom. Toda reakcija ni mirovala. Zopet prišepetovanje, »Orli«, »Sokoli« in podobno. Cilj je bil: onemogočiti sodelovanje mladine in razvoj kulturnega življenja. Ti nergači so v toliko uspeli, da kulturno življenje prve mesece v novo zgrajenem združnem domu ni bilo tako, kakor bi sicer lahko bilo.

Vendar mladina, prežeta z novim duhom, je odgovorila reakciji z množičnimi sestanki, bralnimi večeri, prireditvami... V združni dom na Cvenu je dahnilo življenje, široko in mogočno v obliki vesele mladine ki prihaja po napornem delu k vjam bližajočih se nastopov. V sicer tihih večerih vidiš razsvetljena okna prostorne dvorane, tekanje, pesem deklet plava do šumečih valov Mure. Tu ni več »Orlov« in »Sokolov«, ni strankarskega prerakanja, ampak pesem in složno delo.

Vstopim v razsvetljeno dvorano.

Statut ljudske mladine Jugoslavije

27.

III. Odnos Ljudske mladine do drugih organizacij

V raznih akcijah splošnega značaja sodelujejo organizacije Ljudske mladine z drugimi organizacijami Ljudske Fronte: sind.kati, z Antifašistično fronto žena, z Zvezo borcev osvobodilne vojne itd.

Vsi člani Ljudske mladine, ki imajo volilno pravico, so dolžni neposredno sodelovati v organizacijah Ljudske Fronte.

28.

Organizacije Ljudske mladine morajo tesno sodelovati s sindikalnimi organizacijami pri vprašanju odnosa do dela in produkcije zaščite interesov mladih delavcev in učencev v gospodarstvu, njihovega strokovnega, političnega in kulturnega dviganja.

Vsi delavci in nameštenci, člani Ljudske mladine, morajo biti člani sindikata.

29.

Organizacije Ljudske mladine morajo sodelovati z organizacijami Antifašistične fronte žena, posebno pri delu s pionirji in pri zbiranju ženske mladine.

30.

Člani Ljudske mladine morajo aktivno delati v organizacijah, ki zbirajo mladino, kot so organizacije: Fizkultura zveza Jugoslavije, Ljudska tehnika, Zveza kulturno-prosvetnih društev, Podmladek Rdečega križa in druge. Skrbeti, da doprinesejo te organizacije s svojim delom čim več k izgradnji socializma v naši državi in pravilni vzgoji mladine. Da bi dosegle ta smoter, se vodstvo Ljudske mladine povezuje in sodeluje z odgovarjajočimi vodstvi teh organizacij.

Kje je vzrok temu...?

Človeku se čudno zdi tole: Kmetijska obdelovalna zadruga v Kramarovicah je stala v lanskim jeseni pred najhujšim problemom s tem, kako bodo zasejali predvideno količino semenja v jesenski setvi, ker je občutno primanjkovalo vprežne živine za jesensko oranje in za setev. Zdelo se je, da bo problem rešen s tem, ko je poslala postaja »Ustroja« iz Murske Sobotice zadruzi v Kramarovice na razpolago traktor za izvrševanje jesenskih del na polju. Toda traktor je bil v neuporabnem stanju. Do končne poprave traktorja je setev minila. Pomoč »Ustroja« z dodeljenim traktorjem ni prišla do veljave.

To je bilo v lanskim jeseni. Kako pa letos? Skoraj slično. Izjema je le v tem, da je sedaj dober, uporaben traktor v zadruzi, še vedno pa niso iz soboškega »Ustroja« poslali zadruzi za traktorsko oranje potrebnih plugov. Čas spomladnih del na polju se bliža z naglimi koraki in tako se s takim zavlačevanjem utegne zgoditi, da bo v največjem delu zadruge še vedno brez plugov. Tako postopanje se nam zdi nepravilno. To se malenkosti, vsaj izgledajo tako, ki pa lahko veliko škodujejo v izvrševanju planskih nalog v našem kmetijstvu. Zato je treba take stvari čimprej odpraviti.

B.

IV. Članstvo v organizaciji.

31.

Član Ljudske mladine je lahko vsak mladinec in vsaka mladinka od 14. do 26. leta, ki priznava in izpolnjuje programsko načela in naloge Ljudske mladine, sodeluje v delu ene od njenih organizacij, izpolnjuje obveznosti statuta in plačuje redno članarino. Člani Ljudske mladine lahko po dovršenem 25. letu ostanejo v organizaciji kot izredni člani s posvetovalno pravico glasovanja, če pa so izbrani v vodstva ali delajo kot voditelji pri komitejih Ljudske mladine, se smatrajo za redne člane.

32.

Člani se sprejemajo na sestankih aktiv. Sprejem v članstvo predlagajo člani aktiv, a vsak mladinec se ima pravico prijaviti pisмено, da želi vstopiti v organizacijo, to s priporočilom 2 članov Ljudske mladine. Aktiv mora sprejeti prijavo rešiti in to sporočiti najkasneje v enem mesecu. Članstvo v organizaciji se šteje od časa, ko je sestanek aktiv odobril sprejem.

33.

Vsak mladinec in mladinka se morata pred vstopom v članstvo spoznati s statutom Ljudske mladine. Na sestanku aktiv se posamezno preverja, kako se je mladinec ali mladinka pripravila za vstop v Ljudsko mladino.

Člansko knjižnico in znak Ljudske mladine je treba dati novemu članu najkasneje 30 dni po sprejemu v članstvo. Člansko knjižnico in znak izroča novo sprejetemu članu član okrajnega (mestnega, rajonskega, univerzitetnega) komiteja.

Članska knjižnica in znak sta za vsakega člana dragocen dokument, ki ga mora varovati z največjo pazljivostjo.

V. Dolžnosti in pravice članov.

34.

Dolžnosti člana Ljudske mladine so:

- a) da prouči in izvaja v delu Statut in sklepe Ljudske mladine in da aktivno sodeluje v političnem življenju države;
- b) da aktivno sodeluje v socialistični graditvi naše države;
- c) da se nenehno idejno in politično dviga v duhu marksizma-leninizma in da to znanje prenaša med mladino;
- d) da se nenehno in nepomirljivo bori proti sovražnikom delovnega ljudstva, ki poskušajo spodkopati moč ljudske oblasti in zavreti njeno delo pri graditvi socializma;
- e) da se uči in stremi za tem, da bi čim bolj obvladal svoje znanje, osvoil čim širšo kulturo, da se strokovno izpopolnjuje;
- f) da aktivno dela pri delu svoje osnovne organizacije da redno obiskuje sestanke svojega aktiv, da se podreja disciplini organizacije, da izvaja sklepe svoje organizacije in višjih vodstev;
- g) da redno plačuje članarino.

35.

Pravice člana Ljudske mladine so:

- a) da aktivno sodeluje pri delu in odločanju svoje organizacije;
- b) da voli in da je voljen za delegata na konferenco in kongrese Ljudske mladine, da voli in je voljen v katero koli vodstvo Ljudske mladine;
- c) da na sestankih aktiv, na konferencah in kongresih kritizira katerega koli člana, katero koli vodstvo ali organizacijo Ljudske mladine. Kritika mora biti zdrava in konstruktivna, namenjena boljše izvrševanju nalog;
- d) da se neposredno obrača s vprašanji in pritožbam; na katero koli vodstvo Ljudske mladine, vstavi tudi Centralni komite Ljudske mladine Jugoslavije in Kongres Ljudske mladine Jugoslavije;
- e) da po pravilih uporablja imovino in ustanove organizacije.

Združni dom na Cvenu postaja žarišče kulture na vasi...

Kdo ne pozna graditeljev združnega doma na Cvenu! Saj je bil zgrajen v 55 dneh, in to med prvima v Sloveniji. Aktivisti vedo, da je bilo treba mnogo truda, predno je prišlo do sloge pri samih graditeljih vasic Krapja, Cvena in Mote. Mnogo trdih butic, ki so nasprotovale graditvi, je bilo treba izpreobrniti.

»Kaj bomo z združnim domom, vemo, kam pes tace moli, radi bi nas spravili k skupnim kotlom«, so modrovali nekateri. Končno so le složno pristopili k delu in uspeh ni izostal. Kakor gobe po dežju so zrasli zidovi prostorne zgradbe. Pri sami otvoritvi si videl ponosne obraze graditeljev: bili so pa tudi taki, ki so nergali: »Čemu nam bo ta napihnjena stavba, naši očetje so izhajali brez nje, zakaj ne bi še mi!«

Prišla je pomlad. Združni dom na Cvenu je obdalo zelenje, kmetje orjejo in sejejo po prostranosti njivah. Povsod diha življenje, samo združni dom se ni mogel docela oživeti in vse je kazalo, da bo ta novo zgrajena stavba samevala sredi cvenskih in motarskih domačij. Združna knjižnica je imela redke obiskovalce... Tudi ostalo kulturno življenje je nekako zaostalo v obliki prireditve, ki jih je bilo opaziti po osvoboditvi. In kmetih je namreč tako-le: Kadar kliče spočita in puh-teča zemlja naših polj k življenju,

zastane za nekaj časa kulturno-prosvetno delo. Mladina zaviranih rokavov dela na polju...

Tako je bilo tudi na Cvenu. Bilo pa je še nekaj drugega vmes, kar je zaviralo kulturno življenje muroslojke mladine. Vzroki segajo nazaj v dobo predaprilske Jugoslavije, v dobo strankarskih bojev in obračunavanj med takimi zvanimi »Orli« in »Sokoli«. Te, sicer mirne vasece delovnih ljudi, je kazila rana. Bili so si v laseh in to ravno zaradi navedenih strank. V teh obračunavanjih je v preprih sodelovala mladina, nahujkana od raznih takratnih političnih »gospodov«, kateri so načrtno sejali razdor med našo kmečko mladino. Rezultat je bil ta, da je bilo mladini onemogočeno vsako kulturno delo po naših vaseh.

Da pa je bilo med to mladino mnogo dobro mislečih, ki so brdsko občutili vse krivice tedanje ureditve, je dejstvo, da je bilo kljub takratnemu preganjanju klerikalnih mogočnejšev ustanovljeno »Društvo kmečkih fantov in deklet na Cvenu«. Društvo je pritegnilo vso dobro mislečo mladino. Na sestankih je bila potegnjena prva brazda skupnega sodelovanja. Društvu pa je bil onemogočen nadaljnji razvoj zaradi besnega pritiska nasprotnikov, ki so v osnovi zavirali vsako zdravo kulturno življenje naših vasi...

Članice in člani fizkulturnega društva vadijo »Bratstvo in edinstvo«. Gledam smejoče se obraze, nekaj me prijema pri srcu, nov rod, novi ljudje... Eden, dva in tri, slišim takt tovarišice Zinke. Dekleta in fantje se sklanjajo pod taktom..., napete mišice..., veseli obrazi.

Govorim z vaditeljico Zinko. Pri-poveduje, kako točno prihajajo dekleta k vjam iz Cvena, Krapja in Mote, pričakuje svojo prvo telovadno akademijo, ki jo pripravljajo v bližnjih dneh. Stopim na oder; mišičast fant Sovič iz Mote vadi člane na orodju. Fantje gore od navdušenja, mišice se napenjajo. »Zdrav duh v zdravem telesu«, mi nehote prihajajo misli.

13. februar. Fantje so nabili velike, rdeče pisane plakate po gasilskih domovih, plotovih, pa tudi po hišah raznih nergačev.

Akademija. Dvorana združnega doma je nabito polna. Potni obrazi muroslojke pričakujejo. »Bomo videli, kaj so se naučili«, modrujejo. Zaveza se dvigne. »Naprej zastava slave...«, potni obrazi se dvignejo v dvorani, nekemu je zaropotala palica po tleh. Pesem telovadcev, njih otrok, jim nalezljivo lega na dušo. Poje vsa dvorana.

Sledi točka »Bratstvo in edinstvo«. skladni gibi, valujoče grudi. Žuljave dlani ploskajo. Sledi nastop pionirjev, vaje članstva na konju. Ljudstvo ploska, obrazi žare.

Pavza. Sledi naslednja točka: simbolične vaje članic, poskočni gibi.

»Gaj le šumi«, valovi pesem nastopajočih. Vseposlošno priznanje občinstva. Po odmoru nastop članov na orodju. Ljudje se dvigajo in dajejo priznanje elegant, gibom »veletoča« kmečkoga fanta Soviča iz Mote. Sledijo lepo kombinirani izpadi raznih točk. Fantje se navdušujejo, večina jih je prvič na orodju. K orodju stopa mlad fant, sledijo skladni gibi. »To je naš Francek, moj sin«, poslanjuje nekdo svojemu sosedu. Ponoven nastop članic s simboličnimi vajami, pionirji, orodna telovadba članov na bradlji, ročne stoje, premeti... Ljudje v dvorani cepetajo od navdušenja — ponosni so na svoje otroke. Ob zaključni točki »Hej Slovani...« ponovno sodeluje vsa dvorana.

Akademija je dobro uspela, prevladuje splošno mnenje. Ljudje zadovoljnih obrazov zapuščajo dvorano. Nekateri nasprotniki, znani po svojem nerganju, ki jih je prignala radovednost, se tiho vračajo na svoje domove, njih upi so splavali po vodi.

Mladina žarečih obrazov zboruje, uspeh jo je navdušil, pripravlja se za nove prireditve. Iz združnega doma na Cvenu diha življenje naših vasi, naše mladine, ki s svojim požrtvovalnim delom ustvarja novega človeka. Jasni misli in dvignjena čela ter zaviranih rokavov stopa z ramo ob rami z našim delovnim ljudstvom v boljše življenje socializma na vasi.

Trstenjak Lojze